

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrația tipografică arhidieceană Sibiu, strada Măceșarii 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarii Nr. 43.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere gamou — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Cine ar avè dreptul să aleagă pe învățători?*)

O întrebare demulți discutată e aceasta, dar e rău aplicată mai puțin de adevărat, chiar și la noi — Români. Întrebarea că cine să aleagă pe învățători nu este o chestiune așa neînsemnată, ca să o privim numai printr-un degete, mai cu seamă acum, când pentru noi situațiunea în Ungaria este destul de gravă. Și dacă examinăm situațiunea scoalelor populare cu o atențiune mai mare, atunci ne putem convinge, că organizațiunea acestora e destul de bună, dar cu atât mai rău și neconștient și șercitează aplicarea regulamentelor în organizairea prescrisă de legile noastre constituționale. Aceasta bătae de joc a legilor se practică numai la noi în România, și și la alte popoare din Ungaria, mai ales acolo unde este vorba de un progres național. Constituțiunile bisericilor noastre sînt destul de bune: cu deosebire Româniile orientali din Ungaria se bucură de drepturile cele mai constituționale, în ceea ce privește organizațiunea și administrațiunea bisericii și a scoalelor. Tractatul meu aici se referese la afacerile școlare, și anume la alegerea învățătorilor poporali, deci numai despre aceasta vreau să vorbesc.

Scim bine că învățătorii se aleg de popor, și în contra acestui drept al poporului, nu cred să fie un suflet de Român, care să rădice protest. Dar cui să-i și treacă prin minte a denega poporului un drept așa sânt, chiar astăzi, când toate popoarele din lume se silesc a se folosi de toate drepturile libertății. Acela care va cuțea a strîbi numai ceva din drepturile de libertate a le poporului, va fi condamnat și ignorat de toți aceia, cari pretind a ține, că judecă cu mintea sănătoasă.

Astăzi în secolul al XIX. toți așa cugetăm. Și așa e și bine. Dar eacă o suprinde! Eu nu mă pot împăca nici decum cu dreptul poporului nostru de a alege pe învățători, și acest drept de libertate nu-l pot aproba nici decum. Nu putem aproba acest drept al poporului pentru aceea, căci poporul când se folosese de acest drept, arareori cugetă la scopurile noastre de înaintare în cultură, ci numai la interese personale, și așa educațiunea tinerimei de multe ori cade în mâinile unor indiviți, care nici departe nu merită a purta numele de „învățător.” Alegerea de învățători în multe locuri sînt un act de licitațiune minuendă, unde poporul se întrece a boteza de „dascăl” pe acel concurent, care promite a servi cu un salariu de tot bagatel; precând cei demni de aceasta funcțiune sînt șilii a pribegi cu buzele umflate de ici colo, până ce trecându-le voia de dascălie trebuie să apuce pe altă carieră, la care în început chiar așa de mare cunoștință au, pre cum au la educa-

țiune și instrucțiune acei domni învățători cusalari de 50 — 100 fl., cari afară de a-z-buchile bătrînilor și de vorbirea pe „slovă” mai sciu șbiera și în biserică — al nouelea glas acărui invențiune lor o și detorim, — apoi din când în când mai norocose acestia poporul cu cetania de căzanie. Vai de poporul care își pune încrederea sa în astfel de indiviți.

Dar înzadar vei spune poporului necult, că atari indiviți numai neferice pe beții copii, cărora acceptăm să li se deo o educațiune rațională. Poporul necult maltrat de giurșările perverse ale situațiunii sale, nu cugetă la alta, decât să scape de multele dări, ear acolo unde e vorba de binele public pentru un ciocan de rachiu își vinde sufletul.

Câte și mai câte ecese să întem-plă la alegerile de învățători, — ca și la alte alegeri, — despre care nu e de lipsă a se face aici amintire, căci sciu că fie cine a putut face destul de tristă experiența la alegerile, unde poporul are ocaziune a se folosi de dreptul seu electoral.

Dar se nu cugete nimeni, că fac aceasta observare numai pentru scoalele confesionale. Așa ceva s'au întemplat chiar și la scoalele comunale — în comitatul Hunedoarei, unde de multe ori am avut ocaziune a vedea, că în comună pur românească, comitetul școlastic constătoriu numai din membrii români. își au ales de învățător pe un astfel de individ, care sau puțin cunoșcea limba română — de propunere, sau nici decăt. Potîm progres dela o așa școală!

Pentru poporul necult nu e bun acest drept de alege; el nu scie cine am fost, cine sîntem și ce trebuie să fim. Poporul numai la țina de astăzi cugetă, dar de următori puțin 'l pasă, și așa ușor se lasă a fi amăgît de ori și cine. Unui popor care nu e de ajuns civilizat nu i se pot concede toate drepturile de libertate, ci aceste cad mai mult în competența puterii supreme care are chemarea de a conduce poporul, mai ales atunci când poporul nu e în stare a se conduce pre sine însuși. Când poporul ar fi de ajuns civilizat, atunci am face cel mai neartat păcat, dacă l'am lipsi de toate drepturile lui.

Alegerea de învățători este o chestiune cu mult mai importantă, ca ori și ce alegere de deputați, pentru că în mîna învățătorului zace tot viitorul națiunii, și fericirea fiecărui om pămîntean depinde aproape numai dela cultura ce a reversat asupra lui educațiunea școlară. Și aceasta nu e glumă, școlara are mare influență la formarea caracterului individual.

Dar se lășăm acestea. După ce scim că poporul necult este espus la nenumerate intrige și amăgiri față cu alegerile învățătorilor sei, trebuie să cugetăm serios că în așa împrejurări critice, cine să aibă dreptul a alege pe învățătorii poporali? Nimenia altul decăt consistoriile bisericilor, în cari ne putem pune toată încrederea că vor denumi la fiesce care școală confesională învățători apți și bine calificați. Dela consistoriile bisericesci putem accepta fără

nici o presupunere, ca stațiunile învățătoresci să fie complinite cu învățători, cari cunosc bine chemarea lor și cari vor desvolta o activitate neobosită, atât în educațiunea și instrucțiunea tinerimei, cât și în toate cauzele de luptă națională.

Cu învățători slabi, lipsiți atât de cunoștințele pedagogice cât și de alte calități culturale — nu vom pute să ne ajungem scopul nici odată deoarece atari indiviți nu numai că nu pot contribui cu nimica la înaintarea civilizațiunii poporului dar ce e mai mult acestia împedecă foarte mult civilizațiunea poporului, servind poporului cu exemple rele și arătînd prin aceasta că școlara pentru poporul necult este o instituțiune de cultură zadarnică și dănuoasă.

Decăt se avem atari școlae cu atari învățători mai bine nici decăt. Decăt se finim un lucru numai de jumătate mai bine să nu 'l începem. Unde nu se pot înființa școlae corespuătoare acolo nici se nu ne ostemim cu așa ceva.

Și poporul are drept când își face o reea închipuire despre folosul școlaei căci într'adevăr școlae cu învățător slab mai mult strică decăt folosesc. Cum e învățătorii așa e și școlae.

Așa dar nefind poporul în stare a urma o adevărată procedură la alegerea învățătorilor sei, atunci nu trebuie să 'l încredințăm cu folosirea acestui drept prin care se aruncă și mai sfînd în întunerecul progresului cultural.

Cu tot dreptul putem pretinde, ca învățătorii să fie denumiți de consistoriile bisericesci, cari vor lua asupra-le toată responsabilitatea pentru o astfel de procedură, și atunci nu ne vom pute plînge că avem mulți învățători slabi. E lucru natural însă ca acești învățători denumiți de consistoriile să fie deajuns calificați și bine salarisați. Astăzi sînt foarte rîu salarisați învățătorii și o ameliorare a salarelor învățătoresci ar avea loc mai puțin de adevărat. Dar despre aceasta încă voi vorbi de altădată.

P. Stoica.

Revista politică.

Sibiu, în 20 Ianuarie.

Sesiunea delegațiunilor e obiectul cel mai important ce ocupă în momentul lumea politică din monarhia noastră. Comisiunea delegațiunii ungurești a fînt la 31 Ianuarie o ședință, în care s'a discutat creditul extraordinar de 8 milioane; referentul a recomandat votarea creditului cerut, ear ministrul comun de finanțe Sla y a promis că va convoca de nou delegațiunile, dacă s'ar mai cere vre un credit mai considerabil, apoi a declarat că s'au luat toate ree afiunțile pentru a împedeca estinderea insurjecțiunii spre Bosnia.

Ministrul de externe Kálnoky atribue cauzea rescoalei agitatorilor de profesie cari s'au întînit înainte de aceasta cu 6 ani în peninsula întregă a Balcanilor. Fîind respinși și împrăsciați în urma ocupațiunii, ei

s'au reintrors din toate direcțiunile la vatra insurjecțiunii. Încaț pentru atitudinea Rusiei față cu revoluțiunea, ministrul s'a esprimat că e convins despre iubirea de pace a împăratului și cabinetului rusesc, ale căror simțăminte loiale cătră imperiul austro-ungar sînt necontestabile. Scirile despre curentele ostile sau neamicabile ce se țice că s'au observat în cercurile mai înalte ale Rusiei, sînt eronate. Atitudinea Rusiei e corectă și corespuunde voinței țarului care dorește a rămâne în relațiuni bune cu noi.

Raporturile monarhiei cu Turcia sînt din cele mai bune; prejudețele și temerile Turciei cu privire la înaintarea pretinsă a Austriei spre Salonic sînt delăturate și acestea se dovedesc prin promisiunea categorică a Sultanelui de a primi junctiunea ferată spre Salonic. Atitudinea Porții dovedesc și astăzi aceeași încredere arătată deja. Și principii din Serbia și Muntenegru au dat dovești despre atitudinea corectă și loială.

Aceste asigurări, primate cu aplauz din partea comisiunii, sînt liniștitoare. Numai viitorul va arăta, dacă calculii ministrului sînt esacți.

Ca ilustrațiune la declarațiunile făcute de ministrul de externe în comisiunea delegațiunii ungurești cu privire la atitudinea Rusiei e de remarcat discursul generalului rusesc Scobelef fînt la un banchet. Generalul a țis între altele: „La marea adriatică togma se luptă un popor pentru credință și independență” și apoi a terminat cu cuvintele: „Nu pot sfîrși dor, mise stringe inima de durere. O mângăiere mare e și rămâne credința în puterea și în misiunea istorică a Rusiei.”

Dela teatrul insurjecțiunii se comunică următoarele date oficiale: Generalul Czevits a făcut la 26 Ianuarie o recunoaștere din Mostar spre Zimje cu două batalioane de infanterie, prețind în același timp un batalion de vânători plecând din Nevisnie îndeplinirea aceiași scop lîngă Glavaticovo. În 27 Ianuarie s'a întemplat o luptă de o jumătate oară cu 1000 de insurgenți pe țermurile drept al Narentei. Insurgenții s'au retras pe linia întregă. Trupele au petrecut noaptea în pozițiunile lor și în 28 Ian. s'au reintrors la Mostar și Nevisnie neavînd intențiunea de a urmări mai departe pe insurgenți. Perderi au fost: un locotenent sup. mort, doi soldați răniți greu, trei răniți ușor. În 31 Ianuarie cam 40 de insurgenți fură respinși după o luptă fără perderi pe înălțimile dela Svorcan (lîngă Corito) spre granița Muntenegruului. —

Ministerul cel nou francez s'a format deja și e compus din următori bărbați: Freycinet, presidiu și externe, Say finance, Ferry, instrucțiune, Goblet interne, Humbert justiția, Billot resboiu, Jauréguiberry marina, Varroy, lucrări publice, Tirard agricultură, Cochery comunicațiune.

Denumirea lui Say la ministerul de finance a făcut o bună impresiune asupra bursei și asupra cercurilor financiare.

*) Publicăm acest articol ca o părere, despre care încapă discușiune atât pro cât și contra. Red.

Noul cabinet va întâmpina opoziția energetică din partea lui Gambetta în camera deputaților.

Din dieta Ungariei.

(Urmare.)

Ministrul president C. Tisza: Voi vorbi la obiect pe scurt și cu sânge rece cum cere un asemenea obiect. Observ mai întâiu că întrucât votarea fondului de dispoziție de regulă e privată ca destinație de încredere eu mă bucur foarte că dl deputat nu mi-a votat fondul și-l rog ca se nu aibă încredere în mine. (Iaritate și strigări: „Ejjen“)

Încât pentru moral obiectului dl deputat Herman a adus în discușiune o scrisoare volantă apărută în Germania atrăgându-mi atențiunea asupra împregiurării, că guvernul are datorița și paralisa cea a scrisoare. Eu țin și de astădată că mi-ar fi rușine, dacă ași ave lipsă să fiu reflectat din partea dlui deputat Herman, că adevărat guvernul s'și facă datorița. (Aplause). Este datorița guvernului a lucra ca cerurile guvernamentale și printrăsele națiunile să fie lămurite despre ceea ce este adevărat și neadeverat din acele afirmațiuni, și cutez a afirma, că acele cercuri sunt departe de a crede fie și numai a mia parte din cele cuprinse în asemenea pamflete.

A doua problemă a guvernului este a lucra, ca să dispună deslășirea adevăratei stări a lucrurilor în foile străine și eu cred că cine urmărește cu atențiune foile străine nu va pute dice că nu s'a făcut nimic și în privința aceasta; eu nu țin, că aceasta s'a făcut direct de către guvern, dar guvernul s'a îngrijit ca cercurile respective să fie informate.

Dealtmintrenea nu pot a nu reflecta cu unele cuvinte la cele ce s'au țin aici.

Nu se poate tăgădui că o parte dintre Sasii din Transilvania respândesc prin foile lor nisele idei ce se află în contradicție cu realitatea. (Așa e!) Nu se poate tăgădui nici aceea, că eu am cercat să proced pe cale legală contra acelor articuli, dar jurul a achitat pe acușai pentru articuli inimici patriei. (Adevărat este!) Deci nu este o omisiune din parte-mi dacă se întâmplă asemenea lucruri fără a fi depesite, pentru că eu am trebuit să rămân între marginele legii.

Repet, într'adevăr să respândesc astfel de scrieri și în faptă e de regretat, că bărbați însemnați și renumiți se află subscrisi pe unele scrise ce respândesc mai departe acele neadevăruri. Față cu aceste lucruri nu există alt expedient decât deslășirea. Și eu sunt convins, că acei bărbați cari au subscris acele scrisori, după ce vor primi deslășirea — aceasta firesc nu se poate face în v'ro câte-va zile, fiind că se cere timp — se vor deslăse de către acei ce i-au sedus.

Fără de a intra în detaliurile acestor scrisori și călți, mi iau voia a observa că acela ce a scris cartea, e un învâțat într'adevăr renumit și-a înscris numele, a spus relațiunile imparțiale cu o temeinicie și iubire de adevăr, cum o vedem la francezul, care ne poveste că magnații unguri din Budapesta merg la balurile mascate în gola ungurească și că în Fildred luna nu apune nici odată. (Iaritate.)

Dl deputat amintesea ceea ce face reuniunea Sct. Ladislav în interesul Ciangăilor. Aceasta nu împoartă nimic; dl. deputat ar pute face asemănare între ambele lucruri numai atunci când ar dovedi, că acea societate voiesce a agita pe Maghiarii Ciangăi acolo și pe noi aici contra populațiunii de acolo, dar aceasta dovadă nu-i va succede. (Adevărat! Așa este!)

Dl deputat nu reflectează la ceea ce s'ar întâmpla în aceasta câtă dată ar exista undeva într'alt stat două ni-

liane de Maghiari. Mai întâiu, dle deputat, în Transilvania nu există două milioane de Sasi, (Iaritate, adevărat este!) și eu accentuez aceasta cu intențiune pentru Ungaria într'adevăr are în'altăe părți cetățeni germani cu credință către națiunea lor, cari cu toate acestea sânt patrioți unguri buni. (Adevărat este! Așa e!) Și nu numai că nu sînt două milioane de Sasi, (Strigări: Har domului că nu sînt atâta!) dar har dlui că nu toți sînt aliații tendențelor îndreptate contra statului unguresc cum ar voi mulți a-i înfățișa. (Așa e! Adevărat e!)

Dl deputat se plînge de aspirare, amintese vechile privilegii și dice că noi voim ca nimenia se nu și mai vorbească limba sa maternă. Cumcă s'au făcut în țeară asemenea afirmațiuni sporadice cu graiul sau în scris aceasta nu o știu dar cumcă în Ungaria nu există nici o partidă care se fi înscris acest scop pe drapelul său, aceasta o știu. (Așa e! Adevărat e!) Dar este ceva ce noi toți am înscris pe stîndardele noastre și aceea: Fiecare să și cultive naționalitatea sa după plac, e însă și îndatorat a recunoaște statul unguresc *qua talis* și a și implini datorițele sale către stat. (Aprobari șgomotoase.)

On. Casa! Cât de puțin șovinism este în Ungaria, aceasta se poate dovedi numai prin aceea, că toamna în timpul când se înscenase aceasta agitațiune și aceste acușai nefundate contra națiunii unguresci nici legislativa ungurească, nici guvernul unguresc, nici confesiunea ce consistă, am pute dice mai numai din Maghiari nu s'au abătut dela calea corectă de a dispune învățarea obligată a limbii germane în scoalele de mijloc. (Adevărat! Așa e!)

Deci a mai vorbi de șovinism, de aspirarea limbii germane, aceasta nu poate se aibă nici aparența adevăreului. (Adevărat! așa e!)

Trebue se mai observ în mod categoric — domnii deputați se pot provoca la trecent, se studize înseși și istoria Sasilor și a celorlalți cotaționali aici acestora și vor vedă că printre inrudii lor nu este nici măcar un fragment care se fie avut atâtea drepturi și libertăți câte au avut Sasii din Transilvania. (Adevărat! așa e!) Recunoaștința nu e însușire politică. (Strigări: Nu e o însușire a Sasilor!) dar nici nu o cere nimenia dela dengoși, putem însă se cerem dela dengoși simțul de ecuitate și dreptate. (Așa e!)

Și dacă vor vedă ceea ce este iertat aici în Ungaria seminției săsesci asuprite și prigonite, dacă vor vedă, ce este iertat Polonilor în Posen, ce este iertat Francezilor în Alsația Lotaringia (Aprobari șgomotoase) apoi cerge a schimba soarta lor cu a acelora! (Aplause vii prelunge.)

Em. Ivánka povestește că a călătorit la Dortmund la adunarea generală a reuniunii Gustav Adolf, pentru a mulțumi pentru simpatia acestuia către biserica evangelică din Ungaria. La un prânț amical, dice oratorul, s'a aretat, la ce asupriți sînt espuși Germanii din Ungaria. În loc de a responde m'am adresat către un German de față care locuiesc 17 ani în Orșova (cătră fiul presidentului județoresc din Dortmund) cu numele Brand și i-am țin să respondă la această învinovățire. Și acesta nu scia se spună destule laude despre libertățile acordate. În fine oratorul termină cu observarea că ar trebui să se încuviințeze des exprimata rogare a Evangelicilor din Transilvania de a li se permite să se încorporeze la superintendența de dincolo de Tisa. (Aprobari.)

Bl. Orban arată că Sasii nu sînt așa numerosi cum țin ei, numărul lor e abia 120,000. În trecut ei au avut mai multe drepturi decât saroini. În răsboiute nu-i au putut întrebuița ni-

menea pentru lipsa lor de curajii. (Iaritate în stînga extremă) Sasii sînt pe cale de a se stinge, causele sînt cunoscute. Dealtmintrenea nemulțumirea între dîngii nu e așa mare, ea e alimentată numai de unii vînători de funcțiuni. Ungurii ce locuiesc printre dîngii sînt torturați în modul extrem. Și jargonul ce-l vorbește nici nu e german, ei mai ales cei din depărtare nici nu se pot înțelege între sine și trebuie se recurgă la limba română, dacă voiesc să se înțeleagă. Ei se provoacă la privilegii muceșite, pe baza acestora ar pute să ceruță și Secuii prerogative, dar Secii au renunțat la privilegii. În fine oratorul roagă guvernul se lucre cu toate mijloacele ca se să lămurească opiniunea publică indusă în eroare.

Des. Szilagyî declară că dînsul ca opozițional nu votează fondul de dispozițiune. Încât pentru destiunee pusă pe tapet e de părere, că ori cine dorește consolidarea Ungariei trebuie să se silească a paralisa ecareea frecărilor între naționalități. Lui Gurî i observă oratorul, că i ar fi părut mai bine, dacă acest reprezentant al Sasilor s'ar fi arătat mai puțin martir și mai mult obiectiv. Nu a fost de lipsă să ne facă declarațiunea, că dînsul ține la naționalitatea sa și se ne facă a crede că la noi s'ar cere mare curajii pentru a face o asemenea declarațiune. (Aprobari vii.) Se nu crează însă că a sărit într'un abis deschis. (Aprobari vii.) Față cu ca luminoie îngrădite în foile esterne oratorul ar fi așteptat ca Gull prelîngă declarațiunea, că ține la naționalitatea sa și se fi declarat, că simte și ca cetățean de stat al Ungariei. Punctul de vedere principal e: a cere și a deștepta încredere.

Cei ce se provoacă la renunțarea Sct. Ladislav uită, că springinul din partea Schulvereinului are un acșușaj politic, el se dă conaționalilor asupriți. Contra insinuățiunilor ridicate asupra noastră există numai un simț: respingere necondiționată. (Aplause șgomotoase.) Ni-i într'un stat nu li s'au dat naționalităților astfel de drepturi ca în Ungaria. Aceasta s'a făcut cu presupunerea, că ele nu vor furi arme contra noastră. Fie care cetățean al acestei țări trebuie să stăruiască — și Sasii ca fii și cetățeni ai acestei țări poate că sînt în stare a face — a lămuri opiniunea publică de acasă și din străinătate.

(Va urma.)

Ordonanța în parlamentul din Berlin.

Fiindcă se aștepta, ca în ședința de la 12 Ian. a Reichstagului să se ia în discuțiune manifestul regal, de aceea înainte de deschiderea ședinței s'au umplut toate tribunele. Mai toată diplomația a fost de față.

La a treia lectură a bugetului a luat cuvîntul deputatul Hanel și a criticat vehement ordonanța sau manifestul regal. Acest manifest, a țin Hanel, a produs o senzație generală. Este contra constituției de a pune persoana regelui în deșbatere politică în discuțiuni parlamentare și nu e în regulă, ca ministri să se puie în dosul persoanei regelui; prin aceea ordonanța regală este făcută responsabil pentru toate și cade responsabilitatea ministrilor. Prin aceea se pun stavile întregii discuțiuni politice în reprezentațiunea națională; aceasta trebuie să ducă la o crisă; sau regatul sau constituția cată să se surpe. Acum crede cineva că și arată credința către rege dicînd: „Nu sînt alt-ceva decât fidelul servitor al regelui.“ Poziția regelui este, că aprobă ori ce măsură numai cu rezervă de a i se pută arăta ceea mai bun. Putea regeului stă mai pe sus de partide. Demnitatea regelui nu poate fi transmisă nici asupra celui mai înalt func-

ționar. În împregiurări critice se poate întâmpla ca regele să fie chemat să pronunțe cuvîntul mîntuitor: „Voi să trăiesc în pace cu poporul meu!“ (Foarte bine! stînga.) Ce privesc poziția funcționarului în alegeri, observațiunile manifestului stau în contradicție diametrală cu vorbele de mai nainte a le lui Bismarck. Rog să mi se esplice, ce gîndesc guvernul asupra vorbelor din manifest, cari impun funcționarilor datorita să reprezinte la alegeri politica guvernului; nici un funcționar n'are dreptul să abuzeze de postul său spre a produce un anume rezultat în alegeri; e imposibil a ține pe funcționar străin de ori ce agitare. Limitele agitațiunii electorale sînt trase prin datorita, impusă funcționarilor din oficiul lor. Regret aparițiunea acestui manifest și ved în el mai mult un pericol, decât o îmbunătățire a poziției imperiale în Germania și Prusia. Tradiția glorioasă a dinastiei Hohenzollern n'a prins rădăcina așa solide pretîndîndi în Germania și cu deosebire în provinciile nouă prusiene, ca în vechia Prusia. Dar prin asemenea manifesturi nu și crează cineva dragoste. (Aplause vii la stînga.)

Principele Bismarck se ridică spre a responde lui Hanel. În timpul vorbirii se arată foarte agitat. De mai multoari și părăsese locul și se duce la tribună. Eu susțin manifestul — dice Bismarck — în calitatea mea de ministru președinte prusian. Manifestul nu crează de loc un drept nou. Dacă manifestul se pune în legătură cu crearea unui conflict, apoi aceasta e un pium desiderium. Guvernul nu vrea conflicte, ci pace cu poporul. Nu citați foi vienezee plătite de francezici ce împărășie aceste scrieri de spre conflicte. La noi trebuie în fine combătută legenda constituțională ca și cum regele prusian ar guvernă în sensul lui „regner“ și nu în sensul lui „gouverner.“ Mai e și un alt drept afară de cel scris prusian. Inșuși Molenstein a vorbit despre teroarea „Absolutismului ministerial față cu regalitatea-umbră.“ „Noțiunile de intențendă constituțională“ sînt învechite. Persoana regelui e inviolabilă și totuși se vorbește fără respect despre regele. (Voci: Nu e adevărat!)

Bismarck (continuând): Virehov a făcut-o intrun discurs al său. Eu sînt responsabil pentru toate actele regelui, pe cari le-am contrasemat sau nu. Nu înțeleg, cum în actele guvernamentale se poate pune cu subscrierea accentul principal asupra responsabilității ministrului. Totul se face de inșuși regele; ministrii redactează numai ce e ordonat regele, dar ei nu guvernă. Tradiția prusiană corespunde aici întocmai dispozițiilor constituției prusiane. Un rege prusian nu domnesce de plăcere, ci de datorita sa de regent. Regele hotărăse cum au să voteze imputerțicții prusieni în consiliul federal și ce atitudine să aibă în Landtagul prusian. Eu n'am ordonat nimic colegilor mei din ministri, ci numai regele. Cui avem să mulțumim poziția noastră actuală în lume? Numai regelui. Dacă era să fie după voința majorității parlamentare în timpul conflictului, mai întâiu n'am fi avut o armată organizată. Ministrii de mai nainte n'au sciat nici atăta, că unitatea Germaniei poate fi creată numai cu o armată mare și tare supt comanda regelui Prusiei.

Când Prusia sa dus la Olmütz ministrul de răsboiu de atunci al Prusiei a țin: „Nu putem opri pe Austria de a nu lua Berlinul. Iasați armele și se nu mai fie răboiu!“ Dacă regele n'ar fi făcut o politică a sa proprie, făcînd o politică parlamentară, atunci la 1863 supt conducerea vice-presidentului Camerei Behrendt

am fi intervenit pentru insurseciunea polonă și contra Rusiei. Parlamentelor le place să atace pe guvern acolo unde e șgomot și răscăla, căci aceasta deșteaptă simpatii. În cestiunea Schleswig-Holstein de la 1864, parlamentul a făcut opoziție numai pentru că s'ibutiseră se câștigăm de Austria pentru coaliție. Dacă în această cestiune eram să ascultăm de parlament, și astăzi am ședeia încă în ulița Eschenheim. Acest mare fapt l'a îndeplinit numai regele cu propria sa politică. Când în cestiunea Schleswig-Holstein n'am voit se proces destul de repede regele m'ia adresat întrebarea: „Nu ești German?” Regele și schimba ministerele, până ce și realiza voința regală, urmărind o politică națională. Tot-deauna a fost vorba numai de acțiuni regale și nu parlamentare. Proepinantul nare reminiscențe prusiane din tinerețe; făcând cunoscută mai de aproape cu monarchii noștri, veți că s'nt mai mult, de cum credeai. (Bravo! la dreapta.) (Intorcându-se spre partida progresistă.) D-v nu doriți a veni în raporturi mai directe cu regele (contrațicieri vii în stânga.) s'nteiți în stare să puneți alt-ceva în locul elementului monarchic indispensabil? Naveți ce pune în locii ce m'ia mai poți da și tu calicote? Voiți să sdrobiți și să stășiati regalitatea și prin aceasta ne aruncați în chaos. Regele are dreptul să guverneze și aceasta nu permite să i se ia prin restricțiuni constituționale.

În alegeri intoxicarea politică nici nu e posibilă, dacă nu va mai fi privit ministrul, ci împăratul și regele ca responsabil pentru toate măsurile. Mi s'a imputat, că s'nt laș și m'acoper cu scutul regelui. Se înșală cine crede, că m' sup' de vre o vorbire din parlament și de aceea nu'mi fac datoria de soldat spre a cruța pe regele de neplăceri. Aceste atacuri parlamentare nu s'nt tocmai așa periculoase. Cine cutează a îmi imputa că s'nt laș? În timpul conflictului am fost amenințat cu pușcăria și cu confiscarea averii. Neadevărul imputăre de lașitate (întors spre stânga) caută să facă a vi-se roși fruntea! Douăzeci de ani am stat pe zid luptând pentru regele meu și d-v. m' acusați că s'nt laș! acesta e un neadevăr! (Violente intreruperi la stânga: Richter și Hanel strigă: Nimeni n'a dis'o! E un neadevăr!) Bismarck, roșu de mânie, se duce la tribună și strigă: „Cu toate acestea ați dis'o" (strigate: Nu, nu; Bismarck se întoarce la loc și strigă, adresându-se stângerii.) Mulțămii lui Dumneșcu că e așa! (apoi continuă.) Dacă regele m'iar linciența, m'ași duce bucuros pentru tot deauna! În privința declarațiilor manifestu-lui asupra funcționarilor în alegeri, n'am de gând să restring libertatea în alegeri, dar funcționarii au datoria să apere guvernul de minciuni și calomnii. Funcționarii își pot arăta vederile lor în alegeri dar s'nt obligați să nu permită desfigurarea actelor guvernului. Regele e decis să și îndeplinească, ca și predecesorii sei datoria de regent ca păzitor al drepturilor poporului, iar eu nu voin fi tutorele regelui, ci fidelul seu servitor.

Hanel replică: Cancelarul a dis, că i-aș fi făcut imputarea de lașitate personală. Aceste vorbe nu le pot taxa, decât ca fiind luate din vânt și resărite din fantasia cancelariului. Cancelarul s'a folosit de acest pasagiu, numai spre a da ocazie la scene pasionate.

Bismarck d: M'am exprimat numai curat nemțese, k Hanel vrea acum să nege prin întorsături retorice. Este oare o insultă mai mare de cât imputarea de lașitate în servii? S'nt deprins aici cu insultele, dar insulta lui Hanel e incaleficabilă.

În 13 Ianuarie s'a continuat dezbaterea asupra ordoonanței regale în Reichstag.

Lasker a pus întrebarea: Ce l'a făcut eri pe principele Bismarck să vorbească cu atâta pasiune? Este — dice Lasker — aceeași metodă pe care Bismarck a întrebunțat'o în timpul conflictului. Bismarck ne impută, că am fi împedecat unirea germană. Această imputare e cu totul fără teme. La 1846 liberalii au proclamat programa națională realizată mai târziu de Bismarck. Din contră guvernul conservator a împedecat îndeplinirea acelei programe. În cestiunea Schleswig-Holstein nimeni n'a putut sci, că Austria va fi scoasă diplomaticese din ducatele Elbei. Cancelarul ar fi putut face oare unitatea imperiului german, dacă la 1870 această cerință nu s'ar fi pus cu entusiasm în toate statele de sud? Cată se protestez că cineva vrea să considere credința către rege ca un monopol al cător-va persoane din guvern și dintre conservatori. Acesta e un neadevăr și o aroganță. (Neliște!) Aceste cuvinte le a introdus în dezbateri însuși cancelarul. Este o legendă a cancelariului, că parlamentul ar voi să deposedeze pe rege și apoi eri cancelarul n'a spus decât legende despre partidele liberale. Cancelarul a umilit Reichstagul, vorbind de pudoare și neadevăruri. Ce va dice străinătatea d.spre o asemenea tratare a Reichstagului? Bismarck a făcut alusie la desbinarea din Reichstag cu un fel de sarcasm. Aceasta va fi lecțiune pentru popor. Atunci și Bismarck va avea respect de majoritatea Reichstagului. Deputații liberali s'nt descriși înaintea poporului ca dușmani ai regelui. Dacă guvernul nu vrea să reunoască expresiunea voinței poporului care ne-a ales, de ce nu recurge la disolvarea Reichstagului?

Manifestul regal a creat numai conflicte noue între rege și popor. Dar e un triumf al dezbaterii, că manifestul a fost condamnat. Ministrul Puttkamer: Nu poate cineva sta cu sânge rece, când i se impută că se ascunde la spatele regelui. Cancelarul a protestat și deputatul Hanel și-a modificat deja expresiunile. Firesce: Sificistii, nega.

În privința participării funcționarilor la alegeri, ministrul aderă, cam cu șfială, la interpelarea dată de Bismarck. Deci el bate în retragere revocânduși declarația dată mai înainte. Puttkamer urmează: Guvernul e mulțămii cu mersul sesiunii Reichstagului. Ea chiar a reperutat o victorie strălucită în cestiunea Hamburgului. Nu e vorba de nici un conflict; așa ceva scornește numai corespondenții amăgiți. Manifestul vrea numai să indice limite precise, până unde ajung drepturile regale și monarchice. Tocmai manifestul a spus, că drepturile reprezentanției naționale trebuiesc apărute. Liberalii dic, că se ved' acum pretutindeni nori negrii de reacțiune. Dar se zăresc alți nori pe orizontul european. (Audi! Audi! Oho!) Dl. Mulți nu ved' aceasta; când însă acești nori se vor descăra, atunci poporul german va reunoască, că e apărut de monarchia prusiană.

Windthorst combate aspru pe Bismarck, fără a l'umi, și arată, că espunerea de ieri a istoriei prusiene până la 1866 inclusiv va fi de un mare preț pentru istoriograful viitor. Dar aici în Reichstag nu șed numai prusieni puri, ci și Germani. Acești germani ar putea opune cu totul o altă istorie celei desfășurate ieri. Nu vor protesta oare vechii prusieni, dacă germanii vor propune istoria după cum o înțeleg ei? A fost puțin tact, de a provoca vrajbă prin atari reminiscențe.

Hanel declară, că n'a revocat nimic. El și menține cuvintele de ieri, căci a spus un adevăr obiectiv, că

ministrul refuză responsabilitatea și se-pun s'nt scutul regelui nereponsabil. El n'a pomenit numele ca-celariului. Ministrul Puttkamer a unit un neadevăr obiectiv cu o insinurare neadaună, dicend că el (Hanel) și-ar fi retras cuvintele: acesta e un abus.

Ministrul Puttkamer răspunde cam moale, că e datoria sa să respingă cuvintele lui Hanel.

După o polemică a lui Virchow contra cancelariului, dezbaterea s'a închis.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sebeș în 27 Ianuarie 1882. (V.) Trebile aici din di în di se desvoaltă tot mai nesuferibile, tot mai asiatice.

Afacerea comisiunii școlii industriale încă nici nu s'a împeșcit, nici n'ajuns încă pre basa legală; de oare-cu Universitatea fondului regiu a hotărât mai nainte una, și deci s'a făcut mai târziu alta, de tot contrară; de oare-ce aceasta încă nici nu'i aprobată, nici hotărârea universității nu'i reasumată, nici schimbată.

Însă poate că toate aceste nu numără nimica, pentrucă vedem că acum aici cu voința și ajutorul de mai sus toate s'nt cu puțință.

Destul, că cu toate aceste, partea comisiunii, să e ramas (Rumpf-comisiunii) fără nici o șfială, fără nici o îndreptărire, fără nici un statut a mers pe calea apucată mai departe.

Manipulațiunea venitelor din averi publice (1000 fl. dela Universitate 200 fl. dela comuna Sebeș, și 200 fl. v. a. din cassa școlii a Sebeșului), precum și șpeșele școlii industriale de aici dela început încoace se purta, conform legii, prin cassa orășenească de aici.

Astăzi comisiunea s'a apucat și-a dat toată aceasta manipulațiune unei persoane private unui membru din comisiune, și încă fără nici o condițiune, fără nici o mărginire.

Minnat!

Oficiul de notariu până acum l'a purta un membru al comisiunii. Astăzi însă comisiunea s'a pus și pe calapodul apucat a investit cu acest oficiu de un dascăl dela școala evangelică.

Pentru ca și această instituțiune publică, comuna susținută din averea tuturora, se fie deplin evangelică nu lipsește alta, decât numai încă ca comisiunea în frunte cu oficiul central al universității se deună omagiile la picioarele poate că a cutărni superintendent.

Pre unii dintre instructorii vechi cu decret de dela acea școală industrială astădată i' au echis simplaminte fără ai mai incunoștința din motiv că n'au calificățiune, de și au absolvit universități din Pesta și Cluj, și pentru că s'nt funcționari publici.

Această eschidere a prouncio-dl. comes. Scim și aceasta din ce motiv.

Însă dreptul și iubitul de pace domnu comes scie, că Albert Leonhardt sonator magistratual aici, curatorul besericii evangelic de aici, curatul consistoriului cercual evangelic de aici, și încă și dorere, conducătorii ca din noiri, al oficiului comunale de aici — este dascăl (de scoatere de ochi) de limba maghiară la școala evangelică de aici cu 400 fl. v. a. lașă anuală; ca prelegerie le ține prompt și regulat în oarele oficiului seu, Marța și Vinerea de la 3—4 după prânz; și că tot în oarele oficioase plinesce și șile întregi în loc și pre la parochiele evangelică depregiuru chiamarea sa ca notariu al consistoriului cercuale, că mai departe registrant și protocolist Krauss este și notariu la reuninea de păstrare și împrumuturi evangelică de aici, care oficiu îl plinesce tot de una

pentru lașă fixă în fiecare Mercuria și Sâmbătă după ameață și în schimb apoi arhivele și registrele magistratuali, și mai ales cele orfanale se bucură de cea mai briliantă confuziă și negliğință. Dl' comes aceste nu le opresce, tace. Va sci de ce, însă și noi șcim de ce.

În 25 Ianuarie a fost adunarea reprezentanței. Însă senatorul Leonhardt Albert, pre care, durere și astăzi îl vedem confuzând vreau se șic conducendă această adunare în omnipotența sa n'a aflat vrednic nici a pomeni de dimisionarea unor membri din comisiunea școlii industriale cu atât mai puțin de alegerea în locul lor.

Bag seama i mai place a fi în fruntea lucrurilor neîntregi. După cum stau lucrurile apoi nici nu șciu când va av' pofta de a completa acea comisiune ciungă.

Aceste le recomandăm desebeitei atențiuni a dlui comes; numai puțin cele promese pre cum și cele ce negreșit va urma încă.

Din acest motiv neam bucura foarte dacă ar urmări cu viu atențiune ce se comunică publicului de prin aceste părți pentrucă s'nt curat adevăr.

Se cetească și se judece însă fără parțialitate pentrucă nu ne șpăriem de nici una.

Nimic nu ține cât lumea, numai adevărul și dreptatea; nici nu' tot aur ce scilpese; iar ur'a este cel mai periculos, cel mai rău svătuitoriu.

Preste tot însă erem, ca un adevărat dignitaris se lucre și se sacrifică numai pentru binele statului, care constă în dreapta cărmuire și în împăciuirea cetățenilor.

Varietăți.

* (Ajutoare pentru meseriași.) Comitetul Asociațiunii pentru șpiriginea învățecilor și șodalilor români meseriași din Brașov publică următorul concurs: Devenind vacante două ajutoare de câte 50 fl. v. a. pe an, din cele destinate pentru învățeci români, cari se vor apleca la una din meseriile: de postovar, maginist, argășitor, pălărier, cordoner, clopotar, compactor, croitor și brutar, se publică concurs.

Suplicele pentru aceste ajutoare s'nt a se adresa la subșcrișul comitet până la 30 Martie 1882 provădute:

1. Cu estras de botez din care se se vadă că este român și că posedă etatea de 14 ani;

2. Atestat de școala din care se se vadă că a percurș 4 clase normale și pricepe încâtva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor alăsa copilul să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un exemplar din contractul încheat cu vre un Măestru din Brașov pentru vre una din meseriile de mai sus din care se vadă, că copilul se află la meserie de cel puțin o lună de șile.

Comitetul Asociațiunii pentru șpiriginea învățecilor și Șodalilor români meseriași.

Brașov 15/27 Ian. 1882.

B. Băulescu. m. p. I. Bosocan. m. p. not.

* Sub comitetul despărțemintului XII al Asociațiunii se adresează către inteligența din acel despărțemint cu apelul următoriu:

„Recunoscut fiind acel adevăr, cumcă fie care națiune, ori care popor numai prin promovarea literaturii sale naționale, prin înaintarea în știință, în arte și în industrie poate ajunge la dorita bunăstare culturală și materială, la înflorire și la culme; pre basa acestui adevăr nemțese și „Asociațiunea transilvană pentru litera-

tura și cultura poporului român" a-și rezolva problema ce și-a impus, care numai prin întrunirea și asocierea poezilor spirituali și materiali a tuturor adeptilor sei, — cari trebuie să fie toți fiii națiunii române — se poate efectui!

Spre ajungerea acestor mărețe scopuri a emis subscrisul sub comitetul apului seu de sub Nr. 8 din anul trecut către întreaga inteligență din acest despartământ, pentru îmbrătoșarea mai cu căldură în numer mai însemnate a scinderilor asociațiunii — făcându-se membrii ordinari eventual ajutători, care trebuie cu dorere să anunțăm — sau produs până acum rezultatul dorit pentru asociațiune, de oare ce numai puțini membrii s'au înscris!

Reînold apelul nostru supra-amintit; pe baza recerării onorabilului comitet central dela Sibiu de sub Nrul 361. 1881, ne împlinim o plăcută datorință, invitându-ve de nou cu insistență și stimă frățescă, să binevoiiți a concluda din resputeri și inome în cercul activității d-voastră spre înmulțirea membrilor asociațiunii: ordinari, cari au a solvi câte 5 fl. și ajutători, cari au a solvi câte 1 fl. v. a. premergând d-voastră în frunte cu exemplul, fiindu-ve de detorință și onoare națională, cât mai curând a trimite taxele anuale încasate și dela alți membrii noi acestui subcomitet cu atât mai vortos caci membrii ordinari se recompensează cu foia Asociațiunii „Transilvania”, și fiindcă sntem în pozițiune plăcută a-ve avisă că dorința noastră cea mai ferbinte se va realiza. Adunarea generală a Asociațiunii trans. din anul acesta se va ținea în luna lui August aici în Deej.

Acum, ori nici odată! se ne face cu toții datorința națională pre deplin.

Primire mai deamân nu putem pregăti areopagului culturai noastre naționale, decât făcându-ne cu toții membrii.

Din ședința subcomitetului despartământului XII. al Asociațiunii.

Deej 25 Ianuarie 1882.

Gabriel Man, Petru Mureșan,
director, secretariu

* (Necrolog) Alexie Oniț jude reg., Dionisie Oniț, Gliceria Oniț (căs. Pipoș) și Maria Oniț, ca copii, — mai departe Teresia Katana (căs. Oniț), ca noră și Basiliu Pipoș ca ginere, precum nepoții și numărăsele rudeni aduc cu inimă frântă de durere la cunoștință, că neuitata lor mamă, soacră, respective iubită bunică și rudeni: v. d. după *Ioane Oniț* născ. *Maria Tyandafir*, a reopast în Domnul la 17/29 a lunei curente după primirea santei cunecățării în etate de 80 ani, în urma unui morb îndelungat de slăbiciune bătrânețelor. Remășițele pămăntesci ale repausatei se vor astruca la 19/31 Ianuarie 9 oare ant merid. după ritul gr. or. în cinstirul gr. or. s'erbesc din Seghedin.

Fieți ferăna ușoară!

Seghedin în 17/29 Ianuarie 1882.

* (Necrolog) Ioan Văteșan paroch gr. or. ca soț în numele seu, fiilor Ioan preot la Căpâlna inferioară și ficea Elisaveta și în numele tuturor celorlalte rudeni, frați și surori, unchi și mătușe, cu inima în frântă cuprinsă de cea mai mare durere, anuncie tristă scire despre moartea mult iubitei sale consoate *Elisaveta Văteșan* nescută *Brenduș* după nu morb de 2 săptămâni de vârsat în etate de 41 ani după o fericită căsătorie de 25 ani. Cu cele suferite împărțită în 26 Decembrie la 12 oare noaptea sau mutat la cele eterne lăsând pe ai sei în grele suspuniri și amintiri bune din par-

tea tuturor concetățenilor de aicea. În 28 Decemvre sau astrucat în Cimitirul local.

* (Afacerea cu Grecii din Brașov) cetim în „Gaz. Transilv.” următoarele: Lădile de bani dela biserică „grecască” au fost transportate Joi cu escortă din cancelaria biserică la d-nul fôispan, președintele comisuni administrative înstitute de către d. ministru. Acest fapt caracterizează destul de bine noua față în care a intrat procesul secolar biserică al Românilor cu Grecii. Nu înțelegem de ce nu s'a făcut aceasta transferare cu patru zile înainte, când d. vice-span din cauza osopiței cu ratorilor „greci” a fost silit să recurea către gendarmia. De atunci încă d-nul curători refuzară categoric de a preda cheile casselor de fer și dacă a fost de lipsă transportarea lor apoi trebuia să se facă încă de Sâmbătă. Prima vizită a d-lui vice-span a fost acompaniată și de unele momente dramatice. Așa ni se spune, că unul dintre d-nii „Greci” l'a întimpinat cu cuvintele patetice: „Numai peste trupurile năcstre veți pute ajunge la casa biserică!”

Se vede că aceasta eroică declara-re a făcut oarecare impresiune asupra d-lui vice-span, căci după ce, cu ajutorul gendarmilor a depărtat de lângă casă trupurile revoltate ale cinstiților curători „Greci”, puind sigiul pe ea, sa abătut totuși dela intențiunea de a-o transporta, ca „se nu mai faceă svon” și numai la cerearea lor „Greci” a pus pe un polișt și pădăscă la ușa cancelariei. După patru zile inse sa gândit altfel, cum vedorăm „Grecii” rămând din partele consecuții în refuzul lor de a preda cheile. Drama însă și-și ajunge culmea, dacă după vreo două săptămâni, după ce vor sosi cheile de la Weithem, cu care se poate deschide casa sar găsi întrăna numai nescue documente vechi și cărți de rugăciune de la muntele Atoș!

Posta din urmă.

Dela Berlin se telegrafează că „Nord deutsche Allg. Ztg.” reproduce la loc distins o conversațiune dintre doamna Adam (Julietta Lambert) și Acașoff despre posibilitatea unui reșoiu germano-francez.

Doamna Novicoff publică în „Contemporary Review” un articol despre criza serbească cu ocaziunea destituirii Metropolitului Mihail din Belgrad. Articolul este o erupțiune turbată contra Austro-Ungariei. Este un semn al situațiunii când o agentă notorică a Rusiei scrie astfelu contra Austro-Ungariei.

Despre discursul lui Scobelef după o telegramă dela Berlin la „P. L.”, care este îndreptat provocator în contra Austro-Ungariei și Prusiei observă „Kreuzzeitung” cu locurile politice ale discursului vor fi obiect de explicațiuni. „Kreuzzeitung” se mira foarte mult de un astfelu de discurs dela un general în activitate.

„N. fr. Pr.” anunță că discursul lui Scobelef dela bancheta cuprins și pasgiul, că Rusia mai are cu Austria și o răfuință veche de răfuit. La ce Acașoff a reflectat că discursul acesta va afla resunet la marea adriatică, la marea neagră și pe câmpiile Bosniei.

Lista

Domnilor contribuții pentru batul dat în favorul esposițiunii române făcute în Sibiu în August 1881.

I. Prin Dl. Dionisie Roman, v. notariu colectant în Mediaș. Deda dd-nii: Dionisie Chendi, adm. protopop 1 fl., Ioane

Bozoșan, paroch gr. ort. 1 fl., Ioane Dorca, paroch gr. ort. 50 cr., Simion Ianculescu, notariu, 50 cr., Artimon Blăjan, paroch gr. cat., 50 cr., George Langa, econom, 30 cr., suma 3 fl., 80 cr.

II. Dr. Aureliu Maniu, advocat în Oravița, 5 fl. suma 5 fl.

III. Dr. Aureliu Kisbach, medic colectant în Câmpești. Michael Andreica, proprietariu, 1 fl., Morcan Teodor, jude comunal, 1 fl., Ioan Vassiliu, jude comunal, 8 fl., I. Nicola, preot, 1 fl., Nic. Candrea, not. 1 fl., Dumitru Todea, jude comunal, 1 fl., Sebastian Hendel, 1 fl., Ioane Birlea, 1 fl., Const. Cathiscla, paroch, 1 fl., Ioan Todea, not. 1 fl., Sim. Marcu, propr. 1 fl., Dr. Aureliu Kisbach, medic, 1 fl. = 12 fl.

IV. Patriciu Dragalina, prof. colectant în Caransebes, dela dd-nii: Ioane Popasu, episcop, 10 fl., Almajan, generariu 5 fl., Sebeșanul, vice-colonel, 2 fl., Fil. Mosta, protosing, 2 fl., Iuliu Pașcariu, v. notariu, 1 fl., Vas. Măndreanu, prof. 1 fl., St. Velovan, prof. 1 fl., Gavrilă Zavoian, căp. de pol. 1 fl., T. I. 50 cr., Ioan Bartolomei, secret. 1 fl., Ilie Curescu, locot. pens. 1 fl., Aureliu Maniu, cant. 1 fl., Filip Adam, refer. 1 fl., Georgiu Dic, cont. 1 fl., Lad. Bordaș, adv. 1 fl., Ioan Nemoian, prof. 1 fl., Patriciu Dragalina, prof. 1 fl., Ioan Peța, comers. 1 fl. = 32 fl. 50 cr.

V. Mareu Moldovan, notariu colectant în Petrița, dela dd-nii: Mareu Moldovan, not. 5 fl., Stefan Radic, vice prot. 3 fl., Brendusec Avram, 1 fl., Petru Paraschiv, jude com. 2 fl., Ioan Stef. Preda, teol. abs. 1 fl., Petru Stef. Preda, inv. 1 fl., Dumitru Birău, par. 1 fl., Avram Stancă paroch, 1 fl. = 15 fl.

VI. Stefan Albu prof. colectant în Brad, dela dd-nii: Simeon Arden, paroch, 1 fl., Iuliu I. Roșca, par. București, 1 fl., I. Petrișor, aca. 1 fl., I. Lusfu, plug. 2 fl., Amalia Albu, 1 fl. = 6 fl.

VII. Georgiu Fogarăș, colectant în Lipova, dela dd-nii: Georgiu Fogarăș, 2 fl., N. Șerban și fiul, 1 fl., Borbola, adv. 1 fl., I. Terean, protop. 1 fl., G. M. Marinescu, propr. 1 fl., Ioan Ardelean, jurist 50 cr., Stef. Drasca, comers. 1 fl., Daniil P. Simion, comers. 1 fl., George Cojocariu, comers. 1 fl., Atanasiu Poppi, 1 fl., Lazar Ciceiu, comers. 1 fl. = 11 fl. 50 cr.

VIII. Nicolau Ziegrea, advocat, colectant în Oradea-mare, dela dd-nii: Popa dela Toia sup. 2 fl., Demet. Goga, notariu 2 fl., Ieroteiu Beleg, protosing, 7 fl., N. N. 1 fl., Simion Bica, protop. 2 fl., Teod. Filip, adm. prot. 5 fl., I. Vesa, paroch, 2 fl., Pavel Goga, paroch 4 fl., Ilie Lungu, 2 fl., Petru Săcia, asesor, 2 fl., Maria Săciu n. Boezkó, 2 fl., Lucreția Săcia, 1 fl., Nic. Briciu, preot, 1 fl., Teodor Popp, 1 fl., Ioane Popp, 1 fl., N. N. 1 fl., I. Poienariu, jun. ofic. 1 fl., Ponoran, 1 fl., Toma Păcală, paroch, 1 fl., Silviu Rezeiu, secret. 1 fl., Nicolau Ziegrea, adv. 5 fl. = 42 fl.

IX. Corneliu Cioran, chef de bancă, colectant în Brăila, dela dd-nii: N. Neamtu, ig. București, 15 franci, Corneliu Cioran, Brăila, 10 franci, G. G. Erimie, propr. 20 franci, V. P. Sas, propr. 20 franci, A. I. Eremie, propr. 10 franci, Dr. Ioan Arsenie, med. 10 franci, Dtra Eremie propri. 10 franci, I. Măndrovcian, funet. 5 franci. G. Avesalom funeț. 5 franci = 105 franci 48 fl. 56 cr.

X. Ioane Droce, adm. prot. colectant în Mercurea, dela dd-nii: Ioane Droce, adm. prot. 5 fl., Dr. Muntean, medic, 1 fl., Ioan Măclariu, proprietariu mare, 3 fl., Nicolau de Popp, preot, 5 fl., Basil Garea, subjude, 2 fl., Dr. C. Albu, advocat, 1 fl., George Popp, com. 1 fl. = 18 fl. Suma totală 194 fl. 36 cr. Adeca una sută nouăzeci și patru de Floreni și 36 cr. v. a. această sumă precum și superplusul de 549 fl. 44 cr. cu totul deei 743 fl. 80 cr. — venit curat, sau predat comitetului central al esposițiunii române spre ulterioara afacere.

Subscrisul comitet își ține de sacra datorință a exprima totodată mulțămăta sa pu-

blică atât domnilor colectanți precum și domnilor contributori.

Sibiu în 30 Ianuarie 1882.

Comitetul arangatori:

E. Măclariu m. p., Dr. N. Olariu m. p., pres. cassariu.

Loterie.

Din 1 Februarie 1882.

Brűn: 23 GS 48 90 64

Bursa de Viena și Pesta

Din 31 Ianuarie 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur	118.—	117.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	88.75	88.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	108.50	108.—
Oblig. de stat dela 1878 de ale drumului de fer orient. ung.	95.50	98.—
Imprumut. drumurilor de fer ung.	128.—	128.—
Obligatiuni ung. de recumpărare	96.—	97.—
Obligatiuni ung. cu clausula de scorpori	95.—	95.50
Obligatiuni urbariale transilvane	94.50	95.—
Obligatiuni urb. țeneș. cu clausula de scorpori	95.—	95.50
Obligatiuni urbariale croato-slavo-voivone	94.—	94.—
Obligatiuni ung. de recumpărare	96.35	96.50
Datorie de stat austriacă în hărtie	75.50	72.25
Datorie de stat în argint	74.50	73.25
Renta de aur austriacă	92.50	91.25
Sorți de stat dela 1860	—	81.—
Așuni de bancă austro-ung.	815.—	810.—
Așuni de credit aust.	275.25	277.—
Așuni de bancă de credit ung.	267.50	265.—
Sorți ungurești cu premii	112.—	112.—
Sorți de regulare. Tisi	107.50	107.50
Scrisori fondari ale institutiului „Albina”	99.30	99.30
Argint	5.61	6.11
Galben	9.25	9.25
N. aloc.	9.54	9.53
100 mare nemșeci	68.58	68.80
London (pe polia de trei luni)	119.80	119.61

Nr. U. 100/1882. [12] 2—3

Publicare de licitațiune.

În 24 Februarie 1882 st. v. n. (12 Februarie 1882 st. v.)

se va licita public în oficiul central al universității săsesci din piața mare Nr. 15 dimineața dela 9 până la 12 oare, arândarea următorilor munți de pășune pe restimp de doi ani, va se dăca pe 1882 și 1883 și adecă:

Nrul curent	Situatiunea	Numirea	Marimen suprafeței	stân gincii	fl. or.	Prețul de esclamar
1	Talmaciu	Corou Pleschiu Nogovanu	712	—	181	—
2		mare	1327	—	850	—
3		Nogovanu mic	—	—	840	—
		Conțu mare	2245	—	771	—
		Conțu mic	—	—	875	—

Fie care doritori are la începutul licitațiunii adepute în bani gata un vadiu de 10 procente dela prețul de esclamar în mâine comisuni de licitațiune, care după terminarea licitațiunii, se impozază acelor ce n'au obținut arnda; acelor însă cari au obținut arnda, li se scotese în plata arndeii, după ce au depus cautiunea contractuală.

Condițiunile mai de aproape ale arândării se pot vedé și înainte de ziua licitațiunii la oficiul central al Universității săsesci.

Sibiu 21 Ianuarie 1882,

Dela oficiul central al Universității săsesci.

Nr. 27-1882. civ. [10] 3—3

Publicațiune!

Stefan Căiki, posesor în Zageru și soții lui, înaintând contra întregului posesor de acolo puține pentru concesiunea regulărei hotărâni, s'a pua cu termin. de tractare dela 10 Martie 1882 la 10 oare în casa comunală, la care tractare pe calea publicațiunii s'invită toți intereseați cu acea observare, că părțile absente se privesc că oinsim cu regularea.

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopolu ținută la 10 Ianuarie 1882.

Nagy m. p., pres.

Batal m. p., notariu.